ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ ANTONIO LA PERGOLA της 28ης Μαΐου 1998 *

Το πραγματικό και κανονιστικό πλαίσιο της διαφοράς στην κύρια δίκη

1. Το υποβληθέν στο Δικαστήριο, στα πλαίσια της παρούσας δίκης, προδικαστικό ερώτημα έχει ως αντικείμενο τον όρο «εκτελεστή απόφαση», κατά την έννοια και για τους σκοπούς του άρθρου 31, πρώτο εδάφιο, της συμβάσεως για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 27 Σεπτεμβρίου 1968 [1] (στος εξής: Σύμβαση ή γενική σύμβαση). Το πρώτο εδάφιο του εν λόγω άρθρου ορίζει τα εξής: «απόφαση που εκδόθηκε και είναι εκτελεστή σε συμβαλλόμενο κράτος εκτελείται σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος αφού περιβληθεί εκεί τον εκτελεστήριο τύπο, μετά από αίτηση κάθε ενδιαφερομένου».

Δυνάμει των άρθρων 1 και 2, παράγραφος 2, του Πρωτοκόλλου σχετικά με την ερμηνεία της Συμβάσεως [2], το Cour supérieure de justice (Λουξεμβούργο) υπέβαλε στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Ερωτάται αν απόφαση, εκδοθείσα στα πλαίσια διαδικασίας δικαστικής εκκαθαρίσεως στη χώρα προελεύσεως, ήτοι υποθέσεως μη εμπίπτουσας στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως των Βρυξελλών και μη δυναμένης να αναγνωριστεί στη χώρα αναγνωρίσεως δυνάμει του εθνικού δικαίου της, αλλά παρέχουσας, στη χώρα όπου εξεδόθη, στον έναν διάδικο ασυλία εκτελέσεως της αποφάσεως της οποίας ζητείται η έκδοση εκτελεστηρίου τύπου, επηρεάζει το εκτελεστόν από το οποίο εξαρτάται η αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 31, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως.»

2. Συνοψίζω τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς στην κύρια δίκη. Με απόφαση του cour d'appel de Nancy της 6ης Ιανουαρίου 1993 (στο εξής: καταδικαστική απόφαση), το ζεύγος Éric Coursier και Martin Bellami, γαλλικής ιθαγενείας και τόπο κατοικίας στη Γαλλία, καταδικάστηκε να καταβάλει στην εταιρία λουξεμβουργιανού δικαίου Fortis

* Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ιταλική.

1 — ΕΕ L 388 του 1982, σ. 7. Η κωδικοποιημένη μορφή της Συμβάσεως των Βρυξελλών, όπως τροποποιήθηκε με τις διαδοχικές Συμβάσεις προσχωρήσεως (η νεότερη των οποίων είναι η Σύμβαση της 29ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας στη γενική σύμβαση), δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, τεύχος C 27 του 1998, σ. 1.

2 — Βλ. Πρωτόκολλο για την ερμηνεία από το Δικαστήριο της Συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, το οποίο υπογράφηκε στο Λουξεμβούργο στις 3 Ιουνίου 1971 (ΕΕ 1982, L 388, σ. 20). Η κωδικοποιημένη μορφή του εν λόγω Πρωτοκόλλου, όπως τροποποιήθηκε με τις Συμβάσεις προσχωρήσεως, δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα, τεύχος C 27 του 1998, σ. 28.

Bank (στο εξής: Fortis) το ισόποσο σε γαλλικά φράγκα ποσού ύψους 563 282 φράγκων Λουξεμβούργου (LFR), εντόκως με το συμβατικό επιτόκιο, καθώς και τα δικαστικά έξοδα. Η πίστωση της Fortis, αναγνωρισθείσα από τον Γάλλο δικαστή, προερχόταν από τη μη καταβολή εκ μέρους του ζεύγους Coursier-Bellami ποσού ύψους 480 000 LFR που είχε καταβληθεί από κοινού στο ζεύγος ως δάνειο τον μήνα Αύγουστο του 1990. Από τον φάκελο της δικογραφίας δεν προκύπτει ότι η καταδικαστική απόφαση, η οποία επιδόθηκε στους εναγομένους στις 24 Φεβρουαρίου 1993, αποτέλεσε αντικείμενο εφέσεως εκ μέρους των ενδιαφερομένων.

Ακολούθως, με απόφαση του tribunal de commerce de Briey της 1ης Ιουλίου 1993 κινήθηκε εις βάρος του Coursier, ο οποίος διηύθυνε ποτοπωλείο στη Rehon της Γαλλίας, συνοπτική διαδικασία δικαστικής εξυγιάνσεως, η οποία μετατράπηκε την ίδια ημερομηνία σε δικαστική εκκαθάριση, ενόψει της παύσεως των δραστηριοτήτων (υπό την ιδιότητά του ως εμπόρου) του οφειλέτη, της ανικανότητάς του να προτείνει στους πιστωτές σοβαρό πρόγραμμα εξυγιάνσεως και της αδυναμίας εξευρέσεως άλλων λύσεων εξυγιάνσεως [3]. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, η Fortis προέβη σε αναγγελία απαιτήσεως υπό την ιδιότητά της ως εγχειρογράφου πιστωτή.

3. Με την από 16 Ιουνίου 1994 απόφαση του tribunal de commerce, περατώθηκε λόγω ανεπαρκείας ενεργητικού η διαδικασία δικαστικής εκκαθαρίσεως του Coursier. Με την ίδια απόφαση, διευκρινίστηκε «ότι οι πιστωτές ανακτούν το ατομικό δικαίωμά τους να στραφούν κατά του οφειλέτη αποκλειστικά και μόνο σύμφωνα με τις προβλεπόμενες από το άρθρο 169 του νόμου της 25ης Ιανουαρίου 1985 προϋποθέσεις» [4]. Δυνάμει του άρθρου 169, πρώτο εδάφιο [5]:

«Η απόφαση περί περατώσεως της δικαστικής εκκαθαρίσεως λόγω ανεπαρκείας ενεργητικού δεν οδηγεί σε ανάκτηση του ατομικού δικαιώματος των πιστωτών να στραφούν κατά του οφειλέτη, εκτός και αν η πίστωση είναι προϊόν:

1) ποινικής καταδίκης είτε για λόγους ασχέτους προς την επαγγελματική δραστηριότητα του οφειλέτη είτε λόγω διαπράξεως φορολογικής απάτης επ' ωφελεία αποκλειστικά και μόνον, σε παρόμοια περίπτωση, του δημοσίου ταμείου.

2) δικαιωμάτων που απορρέουν υπέρ του πιστωτή [6].

3 — Η διαδικασία δικαστικής εξυγιάνσεως η οποία εγκαθιδρύθηκε με τον νόμο 85-98 της 25ης Ιανουαρίου 1985, περί της εκκαθαρίσεως των αγαθών και περί του δικαστικού διακανονισμού των επιχειρήσεων (στο εξής: νόμος 85-98), σκοπεί στο να επιτρέψει την επιβίωση της ευρισκομένης σε κρίση επιχειρήσεως, τη διατήρηση της δραστηριότητάς της και των θέσεων εργασίας, καθώς και της εκκαθαρίσεως του παθητικού της. Η οικεία διαδικασία μπορεί να καταλήξει, εναλλακτικώς, στη συνέχιση της δραστηριότητας της επιχειρήσεως, στην πλήρη ή μερική παύση αυτής ή στη δικαστική εκκαθάριση των αγαθών (βλ. άρθρο 1).

4 — Βλ. ανωτέρω υποσημείωση 3.

5 — Όπως τροποποιήθηκε με ισχύ από 1ης Οκτωβρίου 1994 με το άρθρο 75 του νόμου 94-475, της 10ης Ιουνίου 1994, σχετικά με την πρόληψη και την αντιμετώπιση των δυσχερειών των επιχειρήσεων.

6 — Εμπίπτουν στην έννοια των «δικαιωμάτων που απορρέουν υπέρ του πιστωτή» οι απαιτήσεις αντικείμενο των οποίων είναι η χορήγηση διατροφής ή η αποζημίωση λόγω ηθικής βλάβης ή υλικής ζημίας (βλ. Derrida, F., Godé, P. και Sortais, J.-P.: *Redressement et liquidation judiciaires des entreprises, cinq années d'application*, Παρίσι, 1991, τρίτη έκδοση, σ. 430 και 431.

Πάντως, ο εγγυητής ή ο συνοφειλέτης, ο οποίος κατέβαλε το ποσό αντί του οφειλέτη, έχει τη δυνατότητα να στραφεί κατ' αυτού».

4. Εν τέλει, επειδή ο Coursier άρχισε να εργάζεται ως μισθωτός στο Λουξεμβούργο, εξακολουθώντας να κατοικεί στη Γαλλία, η Fortis προσέφυγε στο justice de paix de Luxembourg, αιτούμενη την κατάσχεση των αποδοχών του οφειλέτη της στην εν λόγω χώρα. Προκειμένου να λάβει εκτελεστήριο τύπο για τους σκοπούς της κατασχέσεως, η Fortis ζήτησε και έλαβε την περιαφή του εκτελεστηρίου τύπου της καταδικαστικής αποφάσεως, και συγκεκριμένα την έκδοση — κατ' εφαρμογήν των άρθρων 31 και 32 της Συμβάσεως [7] — διατάξεως του προέδρου του Tribunal d'arrondissement de Luxembourg της 2ας Ιουλίου 1996 (στο εξής: διάταξη περιαφής του εκτελεστηρίου τύπου).

5. Κατά της εν λόγω διατάξεως ο Coursier άσκησε ενώπιον του a quo δικαστή την προβλεπόμενη στα άρθρα 36 έως 39 της Συμβάσεως (βλ. κατωτέρω, σημείο 14) ανακοπή, επικαλούμενος την έλλειψη νομιμότητας του εκτελεστηρίου τύπου που εκδόθηκε σχετικά με την καταδικαστική απόφαση. Η τελευταία στερείται, κατά την άποψη του Coursier, εκτελεστότητας, δεδομένου ότι η πίστωση της Fortis δεν εμπίπτει στις ρητώς προβλεπόμενες από το άρθρο 169 του νόμου 85-98 εξαιρέσεις, οπότε η τράπεζα δεν απέκτησε εκ νέου το δικαίωμα να δράσει ατομικώς για την εκτέλεση περί της οποίας πρόκειται ούτε στη Γαλλία ούτε σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Συγκεκριμένα, το άρθρο 31 της Συμβάσεως εξαρτά την εκτέλεση (που όπως πρόκειται να αναφέρω κατωτέρω πρόκειται «για τον εκτελεστήριο τύπο» ώστε να τον διακρίνω από την αναγκαστική εκτέλεση) [8] από την προϋπόθεση ότι η απόφαση στην οποία επιδιώκεται να δοθεί αποτελεσματικότητα έχει εκτελεστό χαρακτήρα. Η εν λόγω προϋπόθεση — σύμφωνα με τον ανακόπτοντα της κύριας δίκης — δεν πληρούται στην προκειμένη περίπτωση, εφόσον ο γαλλικός νόμος παρέχει στον αφερέγγυο οφειλέτη, στα πλαίσια της διεπομένης από τον νόμο αυτό διαδικασίας δικαστικής εκκαθαρίσεως, «ασυλία εκτελέσεως», η οποία δεν επιτρέπει την περιαφή εκτελεστηρίου τύπου στο Λουξεμβούργο [9] για την εκδοθείσα από το δικαστήριο του εν λόγω κράτους καταδικαστική απόφαση. Δυνάμει της εν λόγω διαδικασίας, αποκλείεται σε διεθνές επίπεδο οποιαδήποτε αποτελεσματικότητα αποφάσεως, η οποία, στα πλαίσια της έννομης τάξεως του κράτους προελεύσεως, απώλεσε την αποτελεσματικότητά της έναντι του οφειλέτη, δυνάμει της ασυλίας εκτελέσεως που του αναγνωρίζει ο νομοθέτης. Την επιχειρηματολογία αυτή συμμερίζεται και η Επιτροπή, όπως προκύπτει από τις παρατηρήσεις που κατέθεσε στο Δικαστήριο.

6. Η Fortis αντικρούει ότι το άρθρο 169 του νόμου 85-98 γεννά ένα είδος ασυλίας εκτε-

7 — Το άρθρο 32 της Συμβάσεως ορίζει, όσον αφορά το παρόν στάδιο της υπό κρίση διαφοράς, ότι «η [προβλεπόμενη στο άρθρο 31, πρώτο εδάφιο (βλ. ανωτέρω, σημείο 1)] αίτηση υποβάλλεται (...) στο Λουξεμβούργο, στον πρόεδρο του Tribunal d'arrondissement».

8 — Όπως διευκρίνισε προ πολλού με σαφήνεια το Δικαστήριο «η Σύμβαση περιορίζεται να ρυθμίσει τη διαδικασία περιαφής με τον εκτελεστήριο τύπο των αλλοδαπών αποφάσεων και δεν υπεισέρχεται στην εκτέλεση αφεαυτής, η οποία εξακολουθεί να ρυθμίζεται από το εθνικό δίκαιο του επιληφθέντος δικαστή», χωρίς, πάντως, η εφαρμογή των εθνικών δικονομικών κανόνων να περιορίζει την πρακτική αποτελεσματικότητα της Συμβάσεως (βλ. αποφάσεις της 2ας Ιουλίου 1985 στην υπόθεση 148/84, Brasserie du pêcheur, Συλλογή 1985, σ. 1981, σκέψη 18, και της 4ης Φεβρουαρίου 1988 στην υπόθεση 145/86, Hoffmann, Συλλογή 1988, σ. 645, σκέψεις 27 έως 29).

9 — Βλ. Donnier, M.: *Voies d'exécution et procédures de distribution*, Παρίσι, 1993 (3η έκδοση), σ. 49 έως 51, όπου γίνεται λόγος για «ασυλία εκτελέσεως», υπό την έννοια ότι ο νόμος προβλέπει κατ' εξαίρεση ευνοϊκή μεταχείριση του οφειλέτη με σκοπό την μη εις βάρος του αναγκαστική εκτέλεση όταν συντρέχουν ορισμένες περιστάσεις.

λέσεως όσον αφορά αποκλειστικά το πρόσωπο του Coursier (χωρίς να επεκτείνεται και στη Bellami), με εδαφικά αποτελέσματα που περιορίζονται αποκλειστικά στο γαλλικό έδαφος. Πάντως, η αδυναμία ανακτήσεως του δικαιώματος ασκήσεως ατομικών αγωγών περί εκτελέσεως εις βάρος του οφειλέτη που βρίσκεται ήδη υπό δικαστική εκκαθάριση ουδόλως αναιρεί την εκτελεστότητα τυχόν καταδικαστικών αποφάσεων που εκδόθηκαν *πριν* από την έναρξη της διαδικασίας εκκαθαρίσεως. Άρα, εσφαλμένα ο Coursier επικαλέστηκε το άρθρο 31 της Συμβάσεως. Η εν λόγω διάταξη δεν επιτρέπει την άρνηση της περιαφής του εκτελεστηρίου τύπου με το αιτιολογικό ότι λαμβάνονται υπόψη αποτελέσματα αφορώντα άλλες αποφάσεις που εκδόθηκαν ενδεχομένως εις βάρος του εναγομένου στο κράτος προελεύσεως, όταν πρόκειται για ζητήματα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω Συμβάσεως. Αυτό ακριβώς συμβαίνει με την περίπτωση της γαλλικής αποφάσεως περί περατώσεως της δικαστικής εκκαθαρίσεως λόγω ανεπαρκείας ενεργητικού [10]. Αφετέρου, το άρθρο 34 της Συμβάσεως δεν προβλέπει την απόρριψη της αιτήσεως περιαφής του εκτελεστηρίου τύπου «παρά μόνον για έναν από τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 27 και 28» [11], κανένας από τους οποίους δεν συντρέχει, κατά την άποψη του Coursier, στην προκειμένη περίπτωση. Αν το Δικαστήριο έκρινε ότι συντρέχει η φερόμενη μη εκτελεστότητα της καταδικαστικής αποφάσεως που εκδόθηκε στη Γαλλία και αν ακυρωνόταν η διάταξη περιαφής του εκτελεστηρίου τύπου, η Fortis θα στερούνταν οποιασδήποτε δυνατότητας να κινήσει δίκη με σκοπό την αναγκαστική εκτέλεση προς ικανοποίηση των προερχομένων από την πίστωση δικαιωμάτων της: και τούτο τόσο στο Λουξεμβούργο — κράτος όπου ο Coursier διαθέτει εισοδήματα από την παροχή μισθωτών υπηρεσιών δυνάμενα (τουλάχιστον εν μέρει) να αποτελέσουν αντικείμενο κατασχέσεως — όσο και στη Γαλλία, χώρα όπου η Fortis επέτυχε νομότυπα την έκδοση της καταδικαστικής εις βάρος του οφειλέτη αποφάσεως, όπως επιβάλλουν οι διατάξεις περί δικαστικής δικαιοδοσίας της Συμβάσεως [12]. Η Fortis προσθέτει ότι στη Γαλλία οι διαδικασίες διαδικαστικής εκκαθαρίσεως διέπονται από την αρχή της εδαφικότητας· έτσι, έστω και η ενδεχόμενη επαναδραστηριοποίηση των πράξεων εκκαθαρίσεως — ούσα όλως θεωρητική — δεν μπορεί να καταλήξει στη μεταβίβαση στο σύνολο του ενεργητικού περιουσιακών στοιχείων ή εισοδημάτων που διαθέτει ο οφειλέτης σε άλλα συμβαλλόμενα κράτη.

10 — Βλ. κατωτέρω σημείο 19.

11 — Βλ. κατωτέρω σημείο 16.

Νομική ανάλυση

7. Το υποβληθέν προδικαστικό ερώτημα απαιτεί, κατά τη γνώμη μου, προκαταρκτική έρευνα. Κατ' αρχάς, πρέπει να εξεταστεί το πώς ασκείται η προβλεπομένη από τον εκτελεστήριο τύπο διαδικασία ελέγχου εντός κράτους, συμβαλλομένου μέρους στη Σύμβαση, αποφάσεων περί εκτελέσεως που εκδόθηκαν σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος. Αφετέρου, επιβάλλεται να εξεταστεί ποιες είναι οι τυχόν συνέπειες, εντός της έννομης τάξεως συμβαλλομένου κράτους, των αλλοδαπών απο-

12 — Βλ. άρθρο 2, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως: «υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παρούσας Συμβάσεως, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος συμβαλλομένου κράτους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων του κράτους αυτού, ανεξάρτητα από την εθαγένειά τους». Σημειώνω ότι, αφής στιγμής πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής της Συμβάσεως από ουσιαστική, εδαφική και χρονική άποψη, τα δικαιοδοτικά όργανα των συμβαλλομένων κρατών οφείλουν να την εφαρμόζουν [βλ. τη συνοδευτική έκθεση του σχεδίου Συμβάσεως Προσχωρήσεως του Βασιλείου της Δανίας, της Ιρλανδίας και του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας στη Σύμβαση, εκ μέρους του καθηγητή P. Schlosser (στο εξής: έκθεση Schlosser) (ΕΕ 1986, C 298, σ. 99)]. Όλως τυχαίως το Δικαστήριο επιβεβαίωσε ότι τα ζητήματα που αφορούν το πεδίο εφαρμογής των συμβατικών διατάξεων, των καθοριζουσών την αρμοδιότητα των δικαστηρίων στη διεθνή τάξη, θεωρούνται ως ζητήματα δημόσιας τάξεως: βλ. απόφαση της 19ης Ιανουαρίου 1993 στην υπόθεση C-89/91, Shearson Lehman Hutton (Συλλογή 1993, σ. I-139, σκέψη 10).

φάσεων όπως αυτή που εξέδωσε στις 16 Ιουνίου 1994 το Tribunal de commerce de Briey. Η εν λόγω δικαστική απόφαση παραπέμπει με τη σειρά της στο προαναφερθέν άρθρο 169 του νόμου 85-98 (βλ. ανωτέρω, σημείο 3)· επομένως, επιβάλλεται η σύντομη ανάλυση, για τους σκοπούς της παρούσας δίκης, και της ratio και της εκτάσεως της εν λόγω διατάξεως.

Η προβλεπόμενη από το άρθρο 169 του νόμου 85-98 απώλεια του ατομικού δικαιώματος των πιστωτών να επιδιώκουν δικαστικώς την εκτέλεση αποφάσεων

8. Αρχίζω από το τελευταίο αυτό σημείο. Το προαναφερθέν άρθρο 169 — σύμφωνα με το οποίο η περάτωση της διαδικασίας της δικαστικής εκκαθαρίσεως λόγω ανεπαρκείας ενεργητικού δεν οδηγεί στην επαναφορά του δικαιώματος τόσο των εγχειρογράφων όσο και των προνομιούχων πιστωτών να στραφούν ατομικώς κατά του οφειλέτη για πιστώσεις προγενέστερες της ενάρξεως της διαδικασίας εξυγιάνσεως, πλην των εξαιρετικών περιπτώσεων που ορίζει ρητώς ο νομοθέτης — σημαίνει, κατά τη θεωρία, ότι προβλέπει την οριστική *απόσβεση* και όχι την απλή αναστολή των δικαιωμάτων των μισθωτών. Επιπλέον, το αποσβεστικό αυτό αποτέλεσμα δεν έχει ως αντικείμενο τα ουσιαστικά δικαιώματα των πιστωτών αλλά την ικανότητά τους να στραφούν δικαστικώς κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση των οικείων δικαιωμάτων τους. Η συναφής διάκριση ενέχει σημασία επειδή η απώλεια του δικαιώματος δικαστικής επιδιώξεως συνδυάζεται με τη γένεση εύλογης υποχρεώσεως του οφειλέτη: η αυθόρμητη εκπλήρωση τυχόν υποχρεώσεως υπέρ του πιστωτή δεν μπορεί, συνακόλουθα, να θεωρηθεί ως αχρεωστήτως καταβληθείσα πληρωμή δυνάμενη να αναζητηθεί [13]. Η επίδικη διάταξη δεν συναντά προφανώς αντίστοιχή της σε κανένα άλλο κράτος μέλος: ειδικότερα, στο πλαίσιο των προτάσεών μου, ο κανόνας περί της αδυναμίας ασκήσεως, ατομικώς εκ μέρους των πιστωτών, προσφυγών περί εκτελέσεως αποφάσεων λόγω περατώσεως της διαδικασίας — από τον οποίον εμπνεόταν και το γαλλικό σύστημα που ίσχυε πριν από την έκδοση του νόμου 85-98 — ισχύει και στο καθεστώς περί πτωχεύσεως του Λουξεμβούργου (βλ. άρθρο 536 της εμπορικού κώδικα). Η ratio του προαναφερθέντος άρθρου 169 έγκειται προφανώς — μέσω της διακρίσεως μεταξύ οφειλέτη και επιχειρήσεως — στην εξομοίωση, από απόψεως μεταχειρίσεως, των εμπόρων-φυσικών προσώπων που ευθύνονται για τα αναληφθέντα στα πλαίσια της ασκήσεως εμπορικών δραστηριοτήτων χρέη διά του συνόλου της περιουσίας τους με τους εταίρους *κεφαλαιουχικών εταιριών* που δεν ευθύνονται προσωπικώς για τα εταιρικά χρέη, η απόσβεση των οποίων επέρχεται με τη διάλυση της εταιρικής οντότητας [14]. Πάντως, τη θεωρία προβλημάτισε το αν η επίδικη διάταξη είναι ή όχι πρόσφορη σε σχέση με τον αναφερθέντα στόχο: πράγματι, άλλο πράγμα είναι η εξυγίανση της προβληματικής επιχειρήσεως του οφειλέτη και άλλο να του επιτρέπεται να απαλλάσσεται αυτοστιγμεί όλων των απομενουσών οφειλών του και να εκκινεί από το μηδέν, με αποτέλεσμα την κατά κάποιον τρόπο «προκαταβολική εξυγίανση» της μελλοντικής δραστηριότητάς του, ώστε να αποκλείεται ο κίνδυνος νέας αφερεγγυότητας [15].

13 — Βλ. Guyon, Y.: *Droit des affaires de entreprises*, Παρίσι, 1997 (6η έκδοση), τόμος 2, σ. 375· Chaput, Y.: *Droit du redressement et de la liquidation judiciaires des entreprises*, Παρίσι, 1987, σ. 254 και 255, και F. Derrida, P. Godé και J.-P. Sortais (όπ.π. υποσημείωση 6), σ. 431.

14 — Βλ. Y. Chaput (όπ.π. υποσημείωση 13), σ. 253. Κατ' αναλογία, οι προβλεπόμενες από το άρθρο 169, παράγραφος 2, εξαιρέσεις, σε περίπτωση κατά την οποία ο οφειλέτης δεν έτυχε, λόγω ιδίας αμελείας, της προβλεπομένης από τον νόμο ευνοϊκής μεταχειρίσεως, απηχούν την ανάλογη μεταχείριση που προβλέπεται για τους υπευθύνους των νομικών προσώπων, υποκειμένους στον κίνδυνο δικαστικής διευθετήσεως του εταιρικού παθητικού (και σε περίπτωση διακεκριμένης καταχρήσεως, ενεχομένων προσωπικώς στα πλαίσια της δικαστικής εξυγιάνσεως· βλ. άρθρα 178 και επ. του νόμου 85-98).

15 — Βλ. Y. Guyon, όπ.π. υποσημείωση 13, σ. 13. Βλ. επίσης Dureuil, B. και Mestre, J.: «La "purge" des dettes par l'article 169 de la Loi du 25 janvier 1985», *Rev. proc. coll.*, 1989, σ. 389.

Ακριβέστερα, παρατηρήθηκε ότι, προς αιτιολόγηση της σοβαρής στερήσεως των δικαιωμάτων των πιστωτών και προσβολής της αυτονομίας των συμβατικών σχέσεων, όπως ορίζονται με τη διάταξη του άρθρου 169, δεν μπορεί να προβάλλεται η επιβίωση της επιχειρήσεως, η οποία — στη φάση της εκκαθαρίσεως — τελεί ήδη υπό εξαφάνιση εξ ορισμού. Αντίστροφα, το προτεινόμενο πρόγραμμα συνεχίσεως των δραστηριοτήτων της επιχειρήσεως του οφειλέτη έχει ευθέως ως αποτέλεσμα την αδυναμία της εκ μέρους του επικλήσεως του άρθρου 169 [16]. Εξ ου η έλλειψη συνταγματικότητας που προέβαλε μια μερίδα της θεωρίας όσον αφορά τον επίδικο κανόνα, ο οποίος «αγνοώντας δικαστική απόφαση που κατέστη τελεσίδικη στερεί έναν πιστωτή, ο οποίος εξεπλήρωσε όλες τις επιβληθείσες σ' αυτόν υποχρεώσεις, του δικαιώματός του» [17].

Οι προβλεπόμενες από τη Σύμβαση διαδικασίες αναγνωρίσεως και εκτελεστηρίου τύπου των αλλοδαπών αποφάσεων περί εκτελέσεως

9. Τις διατάξεις του άρθρου 169 του νόμου 85-98 επικαλείται ακριβώς ο Coursier, στα πλαίσια της υποθέσεως της κύριας δίκης, προκειμένου να αποτρέψει την ικανοποίηση του αιτήματος της πιστωτρίας τράπεζας να χωρήσει (στο Λουξεμβούργο) σε αναγκαστική εκτέλεση προς ικανοποίηση της πιστώσεώς της που είχε αναγνωριστεί με δικαστική απόφαση, αφού προηγουμένως είχε επιτύχει — με βάση τις εσωτερικές διατάξεις προσαρμογής της Συμβάσεως — την εξομοίωση της αλλοδαπής αποφάσεως με εθνικό εκτελεστήριο τίτλο (βλ. ανωτέρω, σημείο 5).

10. Ως γνωστόν, η επιδίωξη της διευκολύνσεως της αναγνωρίσεως και του εκτελεστηρίου τύπου των δικαστικών αποφάσεων μεταξύ κρατών μελών (στόχος του άρθρου 220 της Συνθήκης ΕΚ) ενέχει τόση σημασία ώστε οδήγησε το Δικαστήριο να κρίνει ότι η Σύμβαση πρέπει να ερμηνεύεται υπό το πνεύμα της προωθήσεως της ελεύθερης κυκλοφορίας των αποφάσεων εντός της ενιαίας αγοράς [18]. Από την προσεκτικότερη μελέτη του θέματος και για την επιτυχέστερη επιδίωξη του στόχου αυτού, οι συντάκτες της Συμβάσεως δεν περιορίστηκαν στην οργάνωση των απλοποιημένων διαδικασιών αναγνωρίσεως και εκτελεστηρίου τύπου των αλλοδαπών αποφάσεων, αλλ' έθεσαν επίσης κανόνες *ευθείας* αρμοδιότητας (βλ. άρθρα 2 έως 24), ισχύοντες δηλαδή και στο κράτος προελεύσεως (και όχι αποκλειστικά εκ μέρους του δικαστηρίου του κράτους αναγνωρίσεως κατά τον χρόνο ελέγχου της αρμοδιότητας του αλλοδαπού δικαστηρίου στο στάδιο της αναγνωρίσεως ή του εκτελεστηρίου τύπου) [19].

11. Οι διαδικασίες αναγνωρίσεως του εκτελεστηρίου τύπου είναι αμιγώς δηλωτικής φύσεως και ευρίσκουν έρεισμα στη θεμελιώδη αρχή της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των συμβαλλομένων κρατών. Οι εξουσίες παρεμβάσεως του δικαστηρίου του κράτους αναγνωρίσεως περιορίζονται συγκεκριμένα στον έλεγχο της «διεθνούς ευταξίας», έλεγχο πολύ απλούστερο και ταχύτερο από τον προβλεπόμενο με τους κανόνες του

16 — Βλ. B. Dureuil και J. Mestre, όπ.π. υποσημείωση 15, σ. 398.

17 — Βλ. F. Derrida, P. Godé και J.-P. Sortais, όπ.π. υποσημείωση 6, σ. 426.

18 — Βλ. απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988 (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 8), σκέψη 10. Όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας Tesauro, το γεγονός ότι το προαναφερθέν άρθρο 220 «αναθέτει στα κράτη μέλη και όχι στα κοινοτικά όργανα την αποστολή της πραγματοποιήσεως των στόχων που θέτει οφείλεται στο ότι η δικαστική αρμοδιότητα σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις εξακολουθεί εν πάση περιπτώσει να εμπίπτει στην κυριαρχία των κρατών. Πάντως, τούτο δεν απαγορεύει να θεωρηθεί ότι η συναφής ρύθμιση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης κατά την έννοια του άρθρου 2. Πράγματι, η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαστικών αποφάσεων έχει κεφαλαιώδη σημασία προκειμένου να αποφεύγονται οι δυσχέρειες που ενδέχεται να ανακύπτουν για τη λειτουργία της κοινής αγοράς από την αδυναμία να γίνονται δεκτά και να εφαρμόζονται ευχερώς, ακόμη και δικαστικώς, τα ατομικά δικαιώματα που απορρέουν από την πληθώρα εννόμων σχέσεων που συνάπτονται εντός αυτής» (βλ. προτάσεις της 16ης Δεκεμβρίου 1993 στην υπόθεση C-398/92, Mund & Fester, Συλλογή 1994, σ. I-469, σημείο 8, χωρίς τη σχετική υποσημείωση).

19 — Βλ. Gaudemet-Tallon, H.: *Les conventions de Bruxelles et de Lugano*, Παρίσι, 1993, σ. 211.

κοινού δικαίου. Υπό το φως των εγγυήσεων που παρέχονται στον αντίδικο στα πλαίσια της αρχικής δίκης, μέσω των ενιαίων κανόνων περί της ευθείας αρμοδιότητας, όπως προανέφερα [20], και εν πάση περιπτώσει εκ του γεγονότος ότι διασφαλίζεται ο σεβασμός των δικαιωμάτων άμυνας, έστω και αν περιορίζεται στα πλαίσια των επιδιωκομένων με τη Σύμβαση στόχων [21], η αλλοδαπή απόφαση τεκμαίρεται ως νομότυπη, και τούτο ακόμη και σε περίπτωση κατά την οποία δεν κατέστη τελεσίδικη στο κράτος προελεύσεως. Επομένως, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο της σχετικής διαδικασίας και οι δικαστικές αποφάσεις που υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικο μέσο στον βαθμό που είναι αυτοδικαίως εκτελεστές ή κηρύχθηκαν προσωρινά εκτελεστές με δικαστική απόφαση [22]· το ίδιο ισχύει, όπως προκύπτει από το άρθρο 24 της Συμβάσεως, και για τα ασφαλιστικά μέτρα [23].

Όπως παρατηρήθηκε, το εν λόγω καθεστώς «απηχεί στην πραγματικότητα τη σημαντική διευκόλυνση του πιστωτή, παρέχοντάς του τη δυνατότητα να αποφεύγει τις παρελκυστικές εκείνες μεθοδεύσεις που χαρακτηρίζουν συχνά τις αμφισβητήσεις [που προβάλλονται στο κράτος προελεύσεως] επί αμιγώς περιουσιακών διαφορών, με αποκλειστικό σκοπό την παρακώλυση της εκτελέσεως της πιστώσεως. Η Σύμβαση ευνοεί κατ' αρχήν τη νομική θέση του πιστωτή έναντι εκείνης του δανειστή», χωρίς ασφαλώς να αποκλείεται η προστασία του τελευταίου (βλ. κατωτέρω, σημεία 14 και 17) [24].

20 — Υπενθυμίζω, επί παραδείγματι, ότι ο δικαστής του κράτους προελεύσεως οφείλει να κηρύξει αυτεπαγγέλτως εαυτόν αναρμόδιο εφόσον η διαφορά αφορά ζήτημα εμπίπτον στην αποκλειστική αρμοδιότητα δικαστηρίου άλλου συμβαλλομένου κράτους μέλους (βλ. άρθρο 19 της Συμβάσεως) και, σε περίπτωση μη εμφανίσεως του αλλοδαπού αντιδίκου, εφόσον η αρμοδιότητά του δεν προβλέπεται από τη Σύμβαση (βλ. άρθρο 20, πρώτο εδάφιο). Επιπλέον, οφείλει να αναστείλει τη δίκη ενόσω δεν αποδεικνύεται ότι ο ερημοδικών αντίδικος δεν είχε τη δυνατότητα να υπερασπίσει εαυτόν (βλ. άρθρο 20, δεύτερο εδάφιο).

21 — Βλ. απόφαση της 21ης Μαΐου 1980 στην υπόθεση 125/79, Couchet Frères (Συλλογή τόμος 1980/2 σ. 149, σκέψη 13). Κατά τον Κ. Δ. Κεραμέα, «προβλέποντας την επίλυση όλων των ζητημάτων δικαιοδοσίας εκ μέρους του a quo δικαστή, με τη Σύμβαση κατέστη εφικτό να απαλλαγούν οι διαδικασίες αναγνωρίσεως και εκτελέσεως από ένα από τα σοβαρότερα εμπόδια για την εφαρμογή στην πράξη όλων των άλλων διμερών ή πολυμερών συνθηκών. Το αποτέλεσμα της αυξημένης αυτής σημασίας των κανόνων δικαιοδοσίας έγκειται ακριβώς στη σημαντική βελτίωση τόσο της αναγνωρίσεως όσο και της εκτελέσεως» (βλ. «Basic rules relating to recognition and enforcement of foreign judgments under the Brussels Convention», *Studia juridica*, 1995, τόμος III, σ. 495, ειδικότερα σ. 505, η μετάφραση δική μου).

22 — Βλ. Droz, G. A. L.: *Compétence judiciaire et effets des jugements dans le Marché Commun*, Παρίσι, 1972, σ. 353.

23 — Ως «ασφαλιστικά μέτρα», κατά την έννοια του άρθρου 24, νοούνται «τα μέτρα τα οποία, σε υποθέσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως, αποβλέπουν στη διατήρηση μιας πραγματικής ή νομικής καταστάσεως προς διασφάλιση των δικαιωμάτων των οποίων η αναγνώριση ζητείται εξάλλου από το δικαστήριο της ουσίας»: βλ. απόφαση της 26ης Μαρτίου 1992 στην υπόθεση C-261/90, Reichert και Kockler (Συλλογή 1992, σ. I-2149, σκέψη 34). Πάντως, δεν εμπίπτουν στις ευρυγετικές διατάξεις του προβλεπομένου με τον τίτλο III της Συμβάσεως καθεστώτος αναγνωρίσεως και εκτελεστηρίου τύπου τα ασφαλιστικά μέτρα τα οποία διατάσσονται ή επιτρέπονται χωρίς προηγουμένως να τύχει ακροάσεως ο διάδικος κατά του οποίου τα μέτρα αυτά στρέφονται και τα οποία μπορούν να εκτελεστούν χωρίς προηγουμένως να επιδοθούν (βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 21 απόφαση Couchet Frères).

12. Η Σύμβαση δεν δίδει ρητώς τον ορισμό των εννοιών «αναγνώριση» (βλ. άρθρα 26 έως 30) και εκτελεστήριος τύπος («εκτέλεση», βλ. άρθρα 31 έως 45). Συναφώς, μπορεί να παρατηρηθεί ότι η πρώτη από τις δύο έχει ως αποτέλεσμα να προσδίδει αυτομάτως στην αλλοδαπή απόφαση ουσιαστική ισχύ, ακόμη και στο κράτος αναγνωρίσεως. Έτσι, το κράτος αναγνωρίσεως αποδέχεται την αυτοδίκαια ένταξη στην έννομη τάξη του της νομικής καταστάσεως που επικυρώνει το επίδικο μέτρο [25] (για παράδειγμα, αναγνωριστική απόφαση)· και τούτο χωρίς να απαιτείται να κινηθεί ένδικη διαδικασία ελέγχου. Στην πραγματικότητα, η παρέμβαση του δικαστή επιβάλλεται μόνον οσάκις ζητείται η αναγνώριση: i) ως κύριο αίτημα, σε περίπτωση αμφισβητήσεως μεταξύ των διαδίκων ως προς το νομότυπο της επίδικης αποφάσεως (σε παρόμοια περίπτωση ο διάδικος που επικαλείται την αναγνώριση μπορεί να ζητήσει την εφαρμογή της διαδικασίας του

24 — Βλ. Pocar, F.: *La convenzione di Bruxelles sulla giurisdizione e l'esecuzione delle sentenze*, Μιλάνο, 1995 (3η έκδοση), σ. 27 (ελεύθερη μετάφραση).

25 — Βλ. H. Gaudemet-Tallon, όπ.π. υποσημείωση 19, σ. 227.

εκτελεστηρίου τύπου· βλ. κατωτέρω, σημείο 16)· ή ii) παρεμπιπτόντος (για παράδειγμα, προς στήριξη ενστάσεως ελλείψεως δεδικασμένου ή συμψηφισμού πιστώσεως), σε περίπτωση όπου η δικαιοδοσία ανήκει στο δικαστήριο που εκδικάζει την κύρια δίκη.

13. Η διαδικασία του εκτελεστηρίου τύπου, η οποία αφορά αποκλειστικά και μόνο τα μέτρα που ανάγονται σε εκτέλεση από απόψεως ουσιαστικού δικαίου — ήτοι, συνήθως, τις αποφάσεις που διαπιστώνουν και επικυρώνουν τον βέβαιο, σαφή και απαιτητό χαρακτήρα ενός δικαιώματος [26], συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, των αποφάσεων περί καταδίκης του αντιδίκου στα δικαστικά έξοδα [27] — σκοπεί στο να προσδώσει εκτελεστότητα σε μια αλλοδαπή απόφαση εντός μιας εσωτερικής τάξεως [28]. Με τον τρόπο αυτό, παρέχεται η δυνατότητα στον έλκοντα δικαιώματα από την εν λόγω δικαστική απόφαση να κάνει χρήση εντός του κράτους αναγνωρίσεως — προστρέχοντας σε ίδια δικαστικά μέσα της έννομης τάξεώς του, ενδεχομένως δε στις επιφορτισμένες με την αναγκαστική εκτέλεση αρχές [29] — του ουσιαστικού δικαιώματος η ύπαρξη του οποίου είναι αποδεδειγμένη και το οποίο μπορεί να τύχει αναγκαστικής εκτελέσεως στο κράτος προελεύσεως.

14. Μεταξύ των προϋποθέσεων για το νομότυπο της αλλοδαπής αποφάσεως, η εκτελεστότητά της προσλαμβάνει στη συγκεκριμένη περίπτωση ιδιάζουσα σημασία. «Αν δικαστική απόφαση που επιδέχεται άσκηση ενδίκου μέσου ή κατά της οποίας έχει ήδη ασκηθεί τέτοιο μέσο στο κράτος εκδόσεως της αποφάσεως δεν είναι προσωρινώς εκτελεστή στο τελευταίο, δεν μπορεί να εκτελεστεί ούτε στο κράτος εκτελέσεως. Πρόκειται για ποιοτικό γνώρισμα του τίτλου του οποίου ζητείται η εκτέλεση, που πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας εκδόσεως της δικαστικής αποφάσεως (...) και δεν υπάρχει λόγος αλλοδαπές δικαστικές αποφάσεις να περιβάλλονται με ιδιότητες που στερούνται στη χώρα εκδόσεως της αποφά-

26 — Βλ. Tarzia, G.: «Les titres exécutoires et le recouvrement des créances dans l'Union européenne», *Actualité du droit/Annales de droit de Liège*, 1995, σ. 381, ειδικότερα σ. 383. Η εκτέλεση στην πράξη εντός του κράτους αναγνωρίσεως και εκ μέρους των αρμοδίων οργάνων εκτελέσεως προϋποθέτει κατ' ανάγκη ότι ο τίτλος παρέχει τη δυνατότητα, ενόψει της συγκεκριμένης διατυπώσεώς του, εκτελέσεως στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί στα οικεία όργανα. Επομένως, ακόμη και αν επιβάλλεται ο έλεγχος, στο στάδιο του εκτελεστηρίου τύπου καθ' όμοιο τρόπο με μια εθνική απόφαση του ιδίου τύπου, του αν ο τίτλος περιβάλλεται την εκτελεστότητα, η Σύμβαση δεν απαιτεί ο ανωτέρω έλεγχος να ανατίθεται στα επιφορτισμένα με την εκτέλεση όργανα. Προκειμένου να προσδιοριστεί το αφορών την εκτέλεση περιεχόμενο της αλλοδαπής αποφάσεως, ο δικαστής του κράτους αναγνωρίσεως μπορεί να ερμηνεύσει το διατακτικό υπό το φως του σκεπτικού του μέτρου [βλ. Oberlandesgericht Saarbrücken, διάταξη της 3ης Αυγούστου 1987, αριθ. 5 W 102/87 (Ευρετήριο νομολογίας επί του κοινοτικού δικαίου, σειρά Δ, I-31-B 12), μέσω της οποίας χορηγήθηκε ο εκτελεστήριος τύπος σε γαλλική απόφαση που διέτασσε την απόδοση ποσών που είχαν αποτελέσει αντικείμενο δανείου, πλην όμως αποκλειστικώς για το ποσό του κεφαλαίου και όχι για εκείνο των συμβατικών τόκων, οι οποίοι οφείλονταν, δυνάμει της αρχικής αποφάσεως, μετά την αφαίρεση των ήδη καταβληθέντων από τον οφειλέτη ποσών υπό μορφή τόκων καταλογιστέων για συγκεκριμένη χρονική περίοδο προηγηθείσα της εκδόσεως της αποφάσεως και μη εισέτι εκκαθαρισθέντων].

27 — Βλ. γαλλικό Cour de cassation, απόφαση της 5ης Μαΐου 1993, αριθ. 676/90-21 473, Times Newspapers/Pordéa (Gazette du Palais, 1994, I, σ. 383).

28 — Ενώ «στις χώρες που έχουν ως πρότυπο σε θέματα αλλοδαπών δικαστικών αποφάσεων το γαλλικό δίκαιο και που είναι αρχικά συμβαλλόμενα μέρη στη Σύμβαση, η αγωγή [που δικαιούται να ασκήσει ο ενδιαφερόμενος] σκοπεί στην επίτευξη του "εκτελεστηρίου τύπου", μέσω του οποίου η δικαστική εξουσία παραδοσιακώς: (...) εντέλλεται και διατάσσει με το παρόν αιτητικό όλους τους δικαστικούς επιμελητές να προβούν σε εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως (...). Στις χώρες του *common law*, οι οποίες προσχώρησαν στη Σύμβαση μεταγενέστερα, η εκτέλεση επιτυγχάνεται με την *registration* [σε μια ή περισσότερες αυτόνομες δικαστικές περιφέρειες του Ηνωμένου Βασιλείου: Αγγλία και Ουαλία, Σκωτία και Βόρεια Ιρλανδία], ήτοι με την καταχώριση της αλλοδαπής αποφάσεως στα *records*, μητρώα του δικαστηρίου του κράτους αναγνωρίσεως, σαν να επρόκειτο για απόφαση που εξέδωσε το δικαστήριο αυτό. Με τον τρόπο αυτό, επιτυγχάνεται η καταχωρισμένη δικαστική απόφαση: (...) να έχει, για τους σκοπούς της εκτελέσεως, την ίδια ισχύ και τα ίδια αποτελέσματα (...) που θα είχε αν εκδιδόταν πρωτοτύπως από το δικαστήριο της καταχωρίσεως (...)» (βλ. Miele, A.: *La cosa giudicata straniera*, Πάδουα, 1989, σ. 20 και 21, η υποσημείωση παρελείφθη).

29 — Βλ. H. Gaudemet-Tallon, όπ.π., υποσημείωση 19, σ. 228· A. Miele, όπ.π., υποσημείωση 28, σ. 10, και Morcau, P.: «De l'exequatur et des causes de préférence», *Actualité du droit/Annales de droit de Liège*, 1995, σ. 395, συγκεκριμένα σ. 398.

σεως» [30]. Για τον ίδιο λόγο, αν διαρκούσης της δίκης η αλλοδαπή απόφαση *απώλεσε* την εκτελεστότητά της στην έννομη τάξη της χώρας προελεύσεως — επί παραδείγματι, λόγω ανατρεπτικής προθεσμίας ή παραγραφής [31] — η τιθέμενη με το άρθρο 31 προϋπόθεση για τους σκοπούς του εκτελεστηρίου τύπου πρέπει να λογίζεται ως μη πληρούμενη [32].

15. Η διαδικασία του exequatur δεν χωρεί κατ' αντιμωλία: ο αρμόδιος δικαστής (όπως ορίζεται για κάθε συμβαλλόμενο κράτος μέλος από το άρθρο 32 της Συμβάσεως) αποφασίζει κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερομένου εντός σύντομης προθεσμίας και inaudita altera parte [33]. Πάντως, τα δικαιώματα υπερασπίσεως του αντιδίκου, κατά του οποίου ζητείται η έκδοση εκτελεστηρίου τύπου, διαφυλάσσονται εφόσον προβλέπεται η δυνατότητα κατ' αντιμωλία διαδικασίας σε περίπτωση κατά την οποία ο αντίδικος ασκήσει ανακοπή εντός προθεσμίας ενός ή δύο μηνών από της επιδόσεως του μέτρου του εκτελεστηρίου τύπου (σε συνάρτηση με το κράτος κατοικίας του προς ον η επίδοση) [34]. Η τυχόν ανακοπή μπορεί να θεμελιώνεται ιδίως στο γεγονός ότι η απόφαση δεν κατέστη ακόμη εκτελεστή ή στο ότι αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής εντός του κράτους προελεύσεως ή λόγω του ότι δεν εμπίπτει στη σφαίρα εφαρμογής της Συμβάσεως [35]. Επιπλέον, ο οφειλέτης μπορεί εγκύρως να προβάλει λόγους στηριζόμενους σε μεταγενέστερα της εκδόσεως της αναγνωρισθείσας ως εκτελεστής αποφάσεως γεγονότα (επί παραδείγματι, αποδεικνύοντας ότι απηλλάγη του χρέους που αποτελούσε αντικείμενο της αλλοδαπής καταδικαστικής αποφάσεως) [36]. Ο έλεγχος του *περιεχομένου* της εκτελεστέας αποφάσεως ή της διαδικασίας, βάσει της οποίας εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση, επιτρέπεται, πάντως, μόνο στο μέτρο που προβλέπεται από τα άρθρα 27 και 28 (βλ. κατωτέρω, σημείο 16).

16. Παρά το γεγονός ότι οι λεπτομέρειες καταθέσεως της αιτήσεως για την έκδοση exequatur ή για την αναγνώριση (τα στοιχεία και ο αριθμός αντιγράφων της οποίας πρέπει να επισυνάπτονται) καθορίζονται από το δικονομικό δίκαιο του κράτους αναγνωρίσεως, η Σύμβαση επιβάλλει την υποχρέωση προσκομίσεως ορισμένων εγγράφων: ειδικότερα, αυθεντικού αντιγράφου της αλλοδαπής

30 — Βλ. έκθεση P. Jenard για τη Σύμβαση της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 (στο εξής: έκθεση Jenard) ΕΕ 1986, C 298, σ. 29 επ., συγκεκριμένα σ. 75 (παρελείφθη η υποσημείωση, η υπογράμμιση δική μου).

31 — Ενδεικτικώς, στην αγγλική έννομη τάξη, απαιτείται έγκριση για την έκδοση διαταγής εκτελέσεως (writ of execution) μετά την παρέλευση εξαετίας από την έκδοση δικαστικής αποφάσεως [βλ. Rules of the Supreme Court (Rev. Ord. 46, r. 2; βλ. O'Malley, S., Layton, A.: *European Civil Practice*, Λονδίνο, 1989, σ. 744, υποσημείωση 20].

32 — Βλ. G. A. L. Droz (όπ.π. υποσημείωση 22), σ. 351. Σύμφωνα με τους S. O'Malley και A. Layton (όπ.π. υποσημείωση 31, σ. 744), η ημερομηνία από την οποία η αλλοδαπή απόφαση καθίσταται εκτελεστή είναι εκείνη της εκδόσεως εκ μέρους του δικαστηρίου αναγνωρίσεως της διατάξεώς του.

33 — Η λύση αυτή σκοπεί προφανώς στο να επιτρέψει «το στοιχείο του αιφνιδιασμού που πρέπει να διαθέτει η διαδικασία εκδόσεως exequatur προκειμένου να στερηθεί ο καθού της ευκαιρίας να αποκρύψει τα περιουσιακά στοιχεία του για να τα προστατεύσει από οποιοδήποτε μέτρο εκτελέσεως» (βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30 έκθεση Jenard, σ. 78). Αντίθετα, διάδικος ο οποίος επέτυχε σε συμβαλλόμενο κράτος την έκδοση ευνοϊκής αποφάσεως, δυναμένης να κηρυχθεί εκτελεστή σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, στερείται της δυνατότητας να ζητήσει από δικαστήριο του τελευταίου αυτού κράτους να αποφανθεί καταδικάζοντας τον αντίδικο με καταδικαστική απόφαση πανομοιότυπη προς την εκδοθείσα στο πρώτο κράτος, έστω και αν το τεκτικό αυτό ένδικο μέσο είναι ευνοϊκότερο ή λιγότερο δαπανηρό, από δικονομικής απόψεως, σε σύγκριση με τη διαδικασία αναγνωρίσεως: βλ. απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1976 στην υπόθεση 42/76, De Wolf (Συλλογή τόμος 1976, σ. 631).

34 — Σε περίπτωση ανακοπής, και εφόσον η συναφής προθεσμία δεν έχει εκπνεύσει, η ενδεχόμενη απόφαση περί του εκτελεστηρίου τύπου δεν παρέχει στον έλκοντα δικαιώματα την ευχέρεια να κινήσει τη διαδικασία της αναγκαστικής εκτελέσεως επί των αγαθών του οφειλέτη, αλλ' επιτρέπει απλώς τη λήψη των προβλεπομένων από τη νομοθεσία του κράτους αναγνωρίσεως συντηρητικών μέτρων (βλ. άρθρα 33 έως 39 της Συμβάσεως). Σε περίπτωση απορρίψεως της αιτήσεως περί εκτελεστηρίου τύπου, ο αιτών μπορεί να ασκήσει ανακοπή ενώπιον του κατά το άρθρο 40 της Συμβάσεως δικαστηρίου, οπότε η διαδικασία χωρεί κατ' αντιμωλία.

35 — Βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30 έκθεση Jenard, σ. 79, και προαναφερθείσα στην υποσημείωση 12 έκθεση Schlosser, σ. 159.

36 — Βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30 έκθεση Jenard (σ. 79), σύμφωνα με την οποία «η παρέκκλιση αυτή χαρακτηρίζει το δικαστήριο που εκδίδει την απόφαση», και διάταξη της 30ής Νοεμβρίου 1979 του Oberlandesgericht München (αριθ. 25 W 1937/79 [(Ευρετήριο νομολογίας επί του κοινοτικού δικαίου, σειρά Α, I-34-B 4), η οποία εξαφάνισε διάταξη περί exequatur λόγω της μερικής αποσβέσεως της χρηματικής οφειλής που προέκυπτε από ιταλική δικαστική απόφαση περί καταδίκης].

αποφάσεως «το οποίο να συγκεντρώνει τις αναγκαίες προϋποθέσεις γνησιότητας» και, εφόσον πρόκειται για απόφαση ερήμην, του πρωτοτύπου ή κυρωμένου αντιγράφου εγγράφου αποδεικνύοντος ότι το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης έχει επιδοθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο (βλ. άρθρο 46).

Δυνάμει του επομένου άρθρου 47, σημείο 1, της Συμβάσεως — διατάξεως η οποία τυγχάνει εφαρμογής αποκλειστικώς επί των αιτήσεων εκδόσεως exequatur —, ο διάδικος που ζητεί την εκτέλεση οφείλει επιπλέον να προσκομίσει κάθε έγγραφο ικανό να αποδείξει ότι i) η απόφαση είναι εκτελεστή κατά το δίκαιο του κράτους προελεύσεως και ii) επιδόθηκε στον αντίδικο ώστε να του παρέχεται η δυνατότητα να προβεί ελευθέρως στην εκτέλεση [37]. Περιττεύει να επισημάνω συναφώς ότι η σχολιαζόμενη διάταξη, απαιτώντας την απόδειξη της εκτελεστότητας της αλλοδαπής αποφάσεως — η οποία μπορεί να προκύψει από τον εκτελεστήριο τύπο ή από άλλες μνείες που περιλαμβάνει το ίδιο μέτρο [38] ή από άλλα χωριστά έγγραφα και ειδικότερα από την αντιπαράθεση της ημερομηνίας εκδόσεως της αποφάσεως, της ημερομηνίας επιδόσεώς της και των νομίμων προθεσμιών για την ενδεχόμενη άσκηση εφέσεως ή ανακοπής —, συνδέεται σαφώς με τη διάταξη του άρθρου 31, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως (βλ. ανωτέρω, σημείο 14).

17. Επιπλέον, αν η αλλοδαπή απόφαση, η αναγνώριση της οποίας ζητείται, είναι μόνο προσωρινά εκτελεστή και αποτελεί αντικείμενο ένδικης διαφοράς, το δικαστήριο του κράτους αναγνωρίσεως μπορεί να αναστείλει τη διαδικασία (βλ. άρθρο 30 της Συμβάσεως), αφού ενδεχομένως ελέγξει ότι δεν συντρέχουν οι κατά τα άρθρα 27 και 28 (βλ. κατωτέρω, σημείο 18) λόγοι μη αναγνωρίσεως. Ομοίως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 38 της Συμβάσεως και σε περίπτωση κατά την οποία η αλλοδαπή απόφαση για την οποία εκδόθηκε exequatur αποτέλεσε αντικείμενο προσφυγής στο κράτος προελεύσεως (ή εφόσον η συναφής προθεσμία δεν έχει ακόμη λήξη), τότε το δικαστήριο του κράτους αναγνωρίσεως, ενώπιον του οποίου ασκήθηκε ανακοπή, μπορεί α) να αναστείλει τη διαδικασία, με αίτηση του προσφεύγοντος διαδίκου, ή β) αυτεπαγγέλτως, να εξαρτήσει την εκτέλεση από την παροχή εγγυήσεως την οποία και καθορίζει.

18. Η αναγνώριση και το exequatur της αλλοδαπής αποφάσεως μπορούν να μη γίνουν δεκτά (ή, εφόσον πραγματοποιήθηκαν να ανακληθούν στα πλαίσια της αποφάνσεως επί της ανακοπής) αποκλειστικά για έναν

37 — Παρατηρώ ότι η μη προσκόμιση των απαιτουμένων βάσει των άρθρων 46 και 47 της Συμβάσεως εγγράφων δεν συνεπάγεται κατ' ανάγκη την μη αναγνώριση ή την μη έκδοση του αιτηθέντος exequatur, αλλά σημαίνει ότι το δικαστήριο απαιτείται να αναστείλει την απόφανσή του και να τάξει προθεσμία στον αιτούντα. Μόνον εφόσον τα προσκομισθέντα έγγραφα είναι ανεπαρκή να παράσχουν στο δικαστήριο τη δυνατότητα να σχηματίσει τη δικανική πεποίθησή του, το τελευταίο μπορεί να κηρύξει την αίτηση απαράδεκτη (βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30 έκθεση Jenard, σ. 78).

38 — Βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30 έκθεση Jenard, σ. 83. Αν η εκτελεστότητα της αποφάσεως επιδέχεται αμφίσημη ερμηνεία, το δικαστήριο του κράτους αναγνωρίσεως μπορεί να την ερμηνεύσει υπό το φως της ιδίας εκ μέρους του γνώσεως της νομοθεσίας του κράτους προελεύσεως [και ενδεχομένως να αρνηθεί να χορηγήσει exequatur· βλ. διάταξη του Oberlandesgericht Stuttgart της 19ης Μαΐου 1976, αριθ. 5 W 9/76 (Ευρετήριο της νομολογίας επί του κοινοτικού δικαίου, σειρά Δ, 1-47-Β 1), με την οποία αποκλείστηκε η δυνατότητα προσωρινής εκτελέσεως γαλλικής δικαστικής αποφάσεως περί διαζυγίου, όσον αφορά αποκλειστικά την καταδίκη του συζύγου στην καταβολή διατροφής στην πρώην σύζυγο].

από τους προβλεπόμενους στα άρθρα 27 και 28 της Συμβάσεως λόγους [39], ήτοι i) αν η αναγνώριση (ή το exequatur) αντίκειται στη δημόσια τάξη του κράτους αναγνωρίσεως, ii) αν τα δικαιώματα υπερασπίσεως του ερημοδικούντος αντιδίκου δεν έγιναν σεβαστά (μη έγκαιρη επίδοση του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης), iii) αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που έχει εκδοθεί στο κράτος αναγνωρίσεως μεταξύ των ιδίων διαδίκων iv) αν το δικαστήριο του κράτους προελεύσεως παραβίασε κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του κράτους αναγνωρίσεως στα πλαίσια της επιλύσεως προδικαστικού ερωτήματος απτομένου ορισμένων ζητημάτων που αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως [40], v) αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με προγενέστερη απόφαση που εκδόθηκε μεταξύ των ιδίων διαδίκων, στα πλαίσια δίκης με το αυτό αντικείμενο και την αυτή αιτία σε μη συμβαλλόμενο κράτος, εφόσον μπορεί να αναγνωριστεί στο κράτος αναγνωρίσεως (άρθρο 27), vi) αν παραβιάστηκαν ειδικές διατάξεις ή διατάξεις αναγκαστικού δικαίου αφορώσες τη δικαιοδοσία (επί παραδείγματι, σε θέματα ασφαλίσεων και συμβάσεων συναπτομένων από καταναλωτές) ή κανόνες αποκλειστικής δικαιοδοσίας που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση και vii) αν η αναγνώριση ή το exequatur δεν επιτρέπονται βάσει προγενέστερης συμβάσεως που συνήψε το κράτος αναγνωρίσεως με τρίτο κράτος, εντός του οποίου κατοικούσε ή είχε τη συνήθη διαμονή του κατά τον χρόνο της εκδόσεως της αποφάσεως ο αντίδικος, οσάκις η δικαιοδοσία του δικαστηρίου του κράτους προελεύσεως θεμελιώνεται αποκλειστικά σε έναν από τους εξαγγελλομένους στο άρθρο 3, δεύτερο εδάφιο, της Συμβάσεως «υπερτροφικούς» κανόνες περί δικαιοδοσίας (άρθρο 28).

19. Ειδικότερα, αποκλείεται παντελώς η επί της ουσίας αναθεώρηση της αλλοδαπής αποφάσεως εκ μέρους του δικαστηρίου του κράτους αναγνωρίσεως (άρθρα 29 και 34 της Συμβάσεως): ακόμη και αν εκτιμά ότι το δικαστήριο προελεύσεως κακώς απεφάνθη επί συγκεκριμένου πραγματικού ή νομικού σημείου ή έστω και αν η απόφαση εκδόθηκε ερήμην του αντιδίκου στα πλαίσια της αλλοδαπής δίκης, στερείται της δυνατότητας να αρνηθεί την αναγνώριση ή το exequatur, υποκαθιστώντας με την ιδία κρίση του εκείνη του αλλοδαπού δικαστηρίου [41]. Η εν λόγω απαγόρευση — η οποία εκφράζει τον σεβασμό και την πίστη με την οποία περιβάλλει η έννομη τάξη του κράτους αναγνωρίσεως τη δικαστική κυριαρχία του κράτους προελεύσεως [42], σε συνδυασμό με μία τόσο γενική [43] απαγόρευση ελέγχου της δικαιοδοσίας του τακτικού δικαστηρίου — συνιστά, κατά τη γνώμη μου, τη θεμελιώδη αρχή του οικοδομήματος της Συμβάσεως.

20. Τέλος, όσον αφορά την οριοθέτηση της ακριβούς εκτάσεως των αποτελεσμάτων της«πολιτογραφημένης» [44] αλλοδαπής αποφάσεως, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε — με

39 — Πάντως, βλ. ανωτέρω, σημείο 14, όσον αφορά άλλον λόγο αρνήσεως εκδόσεως του exequatur — εμμέσως προβλεπόμενο από τα άρθρα 31, πρώτο εδάφιο, και 47, σημεία 1, της Συμβάσεως — συνιστάμενο στη μη εκτελεστότητα της αλλοδαπής αποφάσεως κατά τον χρόνο κατά τον οποίο επελήφθη το δικαστήριο.

40 — Προσωπική κατάσταση ή ικανότητα των φυσικών προσώπων, περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, κληρονομικές σχέσεις. Πάντως, η αναγνώριση ή το exequatur επιβάλλεται εφόσον η εφαρμογή των κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου του κράτους αναγνωρίσεως οδηγεί στο ίδιο αποτέλεσμα με εκείνο της αλλοδαπής αποφάσεως (άρθρο 27, σημείο 4, της Συμβάσεως).

41 — Βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30 έκθεση Jenard, σ. 74.

42 — Βλ. Beauchard, J. και Houssa, C.: «La procédure d'exequatur», *Les conventions de Bruxelles et de la Haye en matière civile et commerciale* (επιμέλεια: G. de Leval), Βρυξέλλες, 1994, σ. 55, συγκεκριμένα σ. 57.

43 — Πλην των προβλεπομένων στο άρθρο 28, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως εξαιρέσεων (βλ. ανωτέρω σημείο 16).

44 — Η επιτυχής έκφραση ανήκει στον Bellet, P.: «Reconnaissance et exécution des décisions en vertu de la convention du 27 septembre 1968», *Revue trimestrielle de droit européen*, 1975, σ. 32, συγκεκριμένα σ. 41.

βάση την έκθεση Jenard [45] — ότι, κατ' αρχήν, δεν συντρέχει λόγος αναγνωρίσεως υπέρ της αλλοδαπής αποφάσεως κύρους και αποτελεσματικότητας πέραν εκείνων που απολαύουν ήδη *εντός του κράτους προελεύσεως* (αποκαλούμενη θεωρία της επεκτάσεως των αποτελεσμάτων) [46]. Πάντως, ένα μέρος της θεωρίας εξαρτά επιπροσθέτως την προτεινόμενη λύση από *caveat* που έτυχε της έγκυρης αναγνωρίσεως του γενικού εισαγγελέα Darmon στην προαναφερθείσα υπόθεση Hoffmann: η αλλοδαπή απόφαση δεν πρέπει να παράγει *στο κράτος αναγνωρίσεως* περισσότερα αποτελέσματα από εκείνα των *εθνικών αποφάσεων* του ιδίου τύπου (αποκαλούμενη θεωρία της εξομοιώσεως των αποτελεσμάτων) [47].

45 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30.

46 — «Αλλοδαπή απόφαση που έχει αναγνωριστεί δυνάμει του άρθρου 26 της Συμβάσεως πρέπει να αναπτύσσει, κατ' αρχήν, στο κράτος αναγνωρίσεως τις ίδιες έννομες συνέπειες με εκείνες που αναπτύσσει στο κράτος εκδόσεώς της» [βλ. απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 1988, Hofmann (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 8), με την οποία το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι απόφαση (γερμανικού δικαστηρίου) περί καταδίκης ενός συζύγου στην καταβολή διατροφής υπέρ της συζύγου του — η οποία εξακολουθούσε να είναι εκτελεστή στο κράτος προελεύσεως (όπου μεταγενέστερη απόφαση διαζυγίου που εξέδωσε ολλανδικό δικαστήριο δεν είχε αναγνωριστεί) και η οποία είχε περιβληθεί τον εκτελεστήριο τύπο στο κράτος αναγνωρίσεως (Κάτω Χώρες), βάσει του άρθρου 31 της Συμβάσεως, με πρωτοβουλία του έλκοντος από αυτή δικαιώματα διαδίκου — δεν μπορούσε να εξακολουθεί να εκτελείται, παρά την έκδοση exequatur, εφόσον η εκτέλεση αποκλειόταν για λόγους μη αναγομένους στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως (συγκεκριμένα λόγω του ότι εξέλιπε η υποχρέωση καταβολής διατροφής εις βάρος του συζύγου κατόπιν της λύσεως του συζυγικού δεσμού εντός του κράτους αναγνωρίσεως· υπενθυμίζω ότι, σύμφωνα με το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, σημείο 1, η προσωπική κατάσταση των φυσικών προσώπων καταλέγεται μεταξύ των «εξαιρουμένων ζητημάτων»). Επιπλέον, το Δικαστήριο έκρινε ότι, βάσει του άρθρου 27, σημείο 3, της Συμβάσεως, ήσαν μεταξύ τους ασυμβίβαστες η απόφαση περί καταδίκης στην καταβολή διατροφής και η απόφαση περί διαζυγίου]. Βλ. de Leval, G.: «Une harmonisation des procédures d'exécution dans l'Union européenne est-elle concevable?», *Seizure and Overindebtedness in the European Union* (επιμέλεια: G. de Leval), Χάγη, 1997, σ. 595, συγκεκριμένα σ. 606.

47 — Βλ. G. A. L. Droz (όπ.π. υποσημείωση 22), σ. 280, και H. Gaudemet-Tallon (όπ.π. υποσημείωση 19), σ. 228 και 229. Κατά τον γενικό εισαγγελέα M. Darmon, «ο δεύτερος αυτός περιορισμός δικαιολογείται από την ανάγκη εξασφαλίσεως της ομοιομορφίας των ερμηνειών και τη μέριμνα προλήψεως της υπερβολικής προσφυγής στη ρήτρα της δημοσίας τάξεως» (βλ. προτάσεις της 9ης Ιουλίου 1987 στην προαναφερθείσα στην υποσημείωση 8 υπόθεση Hoffmann, Συλλογή 1988, σ. 654, συγκεκριμένα σ. 657). Γενικότερα, ο γενικός εισαγγελέας επέσειε τον κίνδυνο στρεβλώσεων κατά την εφαρμογή του συστήματος της Συμβάσεως που θα προέκυπτε από την αναγνώριση της υπεροχής της έννομης τάξεως του κράτους προελεύσεως έναντι εκείνης του κράτους αναγνωρίσεως, με αποτέλεσμα «τη σχετικοποίηση, αν όχι την κατάργηση» της τελευταίας (idem, σ. 658).

Μη υπαγωγή των εκδιδομένων επί πτωχεύσεων αποφάσεων στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως

21. Υπό το φως των γνωρισμάτων του συστήματος της αμοιβαίας αναγνωρίσεως των αποφάσεων που εγκαθιδρύει η Σύμβαση, όπως αυτό έχει περιγραφεί μέχρι στιγμής (βλ. ανωτέρω, σημεία 10 έως 20), καθίσταται, κατά την άποψή μου, ευχερέστερη η κατανόηση των λόγων που ώθησαν τον Coursier να λάβει την προπεριγραφείσα (σημείο 5) θέση, στα πλαίσια της διαφοράς της κύριας δίκης με την άσκηση ανακοπής κατά του exequatur. Όπως υπενθυμίζει η διάταξη περί παραπομπής, η καταδικαστική απόφαση εμπίπτει στο αντικείμενο της Συμβάσεως και υπό την έννοια αυτή — τουλάχιστον θεωρητικώς και ανεξάρτητα από τη λύση που πρόκειται να δοθεί στην προκειμένη περίπτωση — δυνάμενη να οδηγήσει στην έκδοση exequatur. Στον αντίποδα, η απόφαση περί περατώσεως της δικαστικής εκκαθαρίσεως λόγω ανεπαρκείας ενεργητικού που εξέδωσε στις 16 Ιουνίου 1994 το γαλλικό tribunal de commerce de Briey δεν μπορεί να τύχει, βάσει του άρθρου 26, αναγνωρίσεως αυτομάτως εντός της έννομης τάξης του Λουξεμβούργου, δεδομένου ότι αφορά ζήτημα («πτωχεύσεις, πτωχευτικοί συμβιβασμοί και άλλες ανάλογες διαδικασίες») εκτός του πεδίου εφαρμογής της Συμβάσεως (βλ. άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, σημείο 2).

Ως γνωστόν, η μη υπαγωγή των διαδικασιών που άπτονται ζητημάτων αφερεγγυότητας στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως οφείλεται σε δυσχέρειες που είχαν θεωρηθεί τότε ανυπέρβλητες για την επίτευξη αποδεκτής από όλα τα κράτη μέλη λύσεως σε ιδιαίτερα περίπλοκο ζήτημα όπως είναι αυτό των πτωχεύσεων. Ενώπιον των ανωτέρω δυσχερειών και προκειμένου να μην καθυστερήσει

άσκοπα η σύναψη της γενικής συμβάσεως, η επιτροπή εθνικών εμπειρογνωμόνων που είχε λάβει τη σχετική εντολή από το Συμβούλιο έκρινε σκόπιμο να προχωρήσει στη «μη ένταξη» του επιδίκου ζητήματος στο σώμα του σχεδίου της Συμβάσεως. Παράλληλα, διεξήχθησαν χωριστές διαπραγματεύσεις για τη σύναψη άλλης συμβάσεως σχετικά με το αποκλειστικό ζήτημα των πτωχεύσεων, το καθ' ύλη πεδίο εφαρμογής της οποίας θα έπρεπε «να οριοθετηθεί κατά τρόπον ώστε να αποφευχθεί σχεδόν κάθε κενό» σε σχέση με τη γενική σύμβαση [48]. Υπενθυμίζω απλώς ότι ο εν λόγω αποκλεισμός αφορά — όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο προ πολλού — όλες τις διαδικασίες που στηρίζονται, σύμφωνα με τις διάφορες νομοθεσίες των συμβαλλομένων κρατών, στην κατάσταση παύσεως πληρωμών, αφερεγγυότητας ή ελλείψεως πίστεως του οφειλέτη, λόγω της οποίας επεμβαίνει η δικαστική αρχή προς αναγκαστική και γενική ρευστοποίηση του ενεργητικού ή τουλάχιστον προς έλεγχό του. Επιπλέον, «για να εξαιρούνται οι σχετικές με πτώχευση αποφάσεις από το πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως, πρέπει οι αποφάσεις αυτές να οφείλονται *άμεσα* στην πτώχευση και να συνδέονται στενά με διαδικασία ρευστοποιήσεως περιουσίας ή δικαστικού διακανονισμού υπό την ανωτέρω έννοια» [49].

Επομένως, νομίζω ότι είναι πασιφανές ότι η απόφαση περί περατώσεως της δικαστικής εκκαθαρίσεως του Coursier — ευθεία απόρροια, με τη σειρά της, της αποφάσεως περί κινήσεως της διαδικασίας εκκαθαρίσεως, της οποίας συνιστά το σημείο αφετηρίας — δεν μπορεί να προβληθεί εκ μέρους του οφειλέτη για να εξουδετερωθεί η αξίωση της Fortis προς ικανοποίηση του απορρέοντος εκ της ιδιότητάς της ως πιστωτρίας δικαιώματος. Πράγματι, η Σύμβαση ουδόλως ευνοεί τον ανακόπτοντα της υπό κρίση δίκης, υπό την έννοια ότι ο τελευταίος διατρέχει τον κίνδυνο της κατασχέσεως του μισθού του, ανεξάρτητα από την κατάσταση ασυλίας από πλευράς εκτελέσεως εντός της γαλλικής έννομης τάξεως, στα πλαίσια της οποίας εκδόθηκαν οι δύο συναφείς δικαστικές αποφάσεις που ενδιαφέρουν την υπόθεση της κύριας δίκης. Όπως παρατηρείται στην έκθεση Jenard [50], «ενόψει της συνάψεως ανεξάρτητης Συμβάσεως για την πτώχευση, η τύχη των αγωγών που απορρέουν ευθέως από την πτώχευση ρυθμίζεται από το κοινό δίκαιο ή τις υπάρχουσες συμβάσεις μεταξύ ορισμένων από τα συμβαλλόμενα κράτη».

22. Πλην όμως, η Γαλλική Δημοκρατία και το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου δεν δεσμεύονται από καμία διμερή η πολυμερή σύμβαση σχετικά με τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε θέματα πτωχεύσεως. Επιπλέον, η Σύμβαση

48 — Βλ. προαναφερθείσα στην υποσημείωση 12 έκθεση Schlosser, σ. 118· γνώμη της Επιτροπής της 10ης Δεκεμβρίου 1981 σχετικά με το σχέδιο Συμβάσεως περί πτωχεύσεως, πτωχευτικών συμβιβασμών και αναλόγων διαδικασιών (ΕΕ 1981, L 391, σ. 23)· Daniele, L.: «Fallimento e Convenzione di Bruxelles del 1968», *La Convenzione giudiziaria di Bruxelles del 1968 e la riforma di processo civile italiano*, Μιλάνο, 1985, σ. 85, καθώς και J.-L.: Vallens, «Le droit européen de la faillite: la Convention relative aux procédures d'insolvabilité», *Actualité législative Dalloz*, 1995, σ. 217.

49 — Βλ. απόφαση της 22ας Φεβρουαρίου 1979 στην υπόθεση 133/78, Gourdain, Συλλογή τόμος 1979/1, σ. 383, σκέψη 4, η υπογράμμιση δική μου), με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι εκφεύγει του πεδίου εφαρμογής της Συμβάσεως η απόφαση γαλλικού πολιτικού δικαστηρίου με την οποία είχε γίνει δεκτή αγωγή προς διακανονισμό των εταιρικών χρεών, κατόπιν αιτήσεως του συνδίκου πτωχεύσεως, και με την οποία οι de facto διαχειριστές μιας εμπορικής εταιρίας καταδικάστηκαν στην καταβολή ορισμένου ποσού στην ομάδα των δανειστών. Παρεμπιπτόντως, παρατηρώ ότι οι αποφάσεις που αφορούν την περάτωση διαδικασίας αφερεγγυότητας, όπως είναι η απόφαση του tribunal de commerce de Bricy της 16ης Ιουνίου 1994, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας που συνήφθη στις 23 Νοεμβρίου 1995 στις Βρυξέλλες (στο εξής: η Σύμβαση περί πτωχεύσεως, βλ. κατωτέρω υποσημείωση 51).

50 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 30, σ. 40.

περί πτωχεύσεως δεν τέθηκε ακόμη σε ισχύ [51], το δε άρθρο 25 αυτής (τιτλοφορούμενο: «αναγνώριση και εκτελεστότητα άλλων αποφάσεων») προβλέπει, υπό 1) πρώτο εδάφιο: «οι αφορώσες την εξέλιξη και την *περάτωση* μιας διαδικασίας αφερεγγυότητας αποφάσεις που εκδίδει δικαστήριο, η απόφαση περί κινήσεως της οποίας αναγνωρίζεται [σύμφωνα με τους κανόνες της Συμβάσεως περί διεθνούς δικαιοδοσίας], αναγνωρίζονται επίσης χωρίς κανένα περαιτέρω τύπο. Οι αποφάσεις εκτελούνται σύμφωνα με τα άρθρα 31 έως 51 (με εξαίρεση το άρθρο 34, παράγραφος 2) της [γενικής] συμβάσεως» (η υπογράμμιση δική μου).

23. Ακολούθως, όσον αφορά το ενδεχόμενο η απόφαση του tribunal de commerce de Briey της 16ης Ιουνίου 1994 να αποτελέσει αντικείμενο, εντός του Λουξεμβούργου, τουλάχιστον της αναγνωρίσεως, *κατά το κοινό δίκαιο*, πρόκειται, όπως είναι προφανές, για ζήτημα που προσφέρεται προς ερμηνεία όλως παρεμπιπτόντως. Πράγματι, η συζήτηση επί του ενδεχομένου αυτού επιβάλλει την ερμηνεία όχι των κανόνων της Συμβάσεως αλλά των εθνικών κανόνων: πράγμα το οποίο εκφεύγει εκ του λόγου αυτού και μόνον όχι μόνο των πλαισίων του συγκεκριμένου προδικαστικού ερωτήματος αλλά και της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου.

Κατόπιν αυτού, περιορίζομαι να υπενθυμίσω τη διάταξη περί παραπομπής, με την οποία το Cour supérieure de justice έκρινε ότι δεν μπορεί στην πραγματικότητα να αποκλείεται — ενόψει του «ολιστικού» προσανατολισμού που διέπει το διεθνές ιδιωτικό δίκαιο του Λουξεμβούργου σε θέματα δικαστικής εκκαθαρίσεως — δικαστικές αποφάσεις που εκδίδουν αλλοδαπά δικαστήρια και αφορούν την ικανότητα ή την περιουσία αφερεγγύου οφειλέτη να αναγνωρίζεται ότι έχουν στο Λουξεμβούργο, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τα ίδια αποτελέσματα με εκείνα που παράγουν στο κράτος προελεύσεως. Και τούτο, ανεξάρτητα από οποιοδήποτε τύπο περί exequatur της αλλοδαπής αποφάσεως. Πάντως, σύμφωνα με το αιτούν δικαστήριο, η ανωτέρω αρχή δεν τυγχάνει εφαρμογής επί των αποφάσεων που εκδίδονται στα πλαίσια έννομης τάξεως διεπομένης από την αντίθετη αρχή της «εδαφικότητας — πολλαπλότητας» (terriotorialità-pluralità) των πτωχευτικών διαδικασιών, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της γαλλικής έννομης τάξεως. Επομένως, σχετικά με γαλλική απόφαση εκδοθείσα στα πλαίσια διαδικασίας αφερεγγυότητας, επίκληση της οποίας γίνεται στο Λουξεμβούργο, πρέπει να αναγνωριστούν αυστηρώς εδαφικά αποτελέσματα· η ανωτέρω αρχή σημαίνει, σε σχέση με την παρούσα δίκη, ότι δεν υφίσταται η ευχέρεια αποτροπής της λήψεως ατομικών μέτρων εκτελέσεως επί των αγαθών του πτωχεύσαντος που βρίσκονται στο Μεγάλο Δουκάτο [52].

51 — Η Ευρωπαϊκή Σύμβαση επί ορισμένων διεθνών πτυχών της πτωχεύσεως (για το γαλλικό κείμενο της οποίας βλ. *Actualité législative Dalloz*, 1995, σ. 239, για το αγγλικό κείμενο της οποίας βλ. *International Legal Materials*, 1996, σ. 1223, και για το ιταλικό κείμενο της οποίας βλ. *Riv. dir. internaz. priv. et process.*, 1996, σ. 661), η προθεσμία υπογραφής της οποίας έληξε στις 23 Μαΐου 1996, υπογράφηκε από όλα τα κράτη μέλη, με εξαίρεση το Ηνωμένο Βασίλειο. Δυνάμει του άρθρου 49, παράγραφος 3, της Συμβάσεως, επρόκειτο να τεθεί σε ισχύ την πρώτη ημέρα του έκτου μήνα που ακολουθεί την κατάθεση του εγγράφου επικυρώσεως, αποδοχής ή εγκρίσεως του τελευταίου υπογράφοντος κράτους, υπό τον όρο ότι *όλα* τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως θα την έχουν επικυρώσει, αποδεχθεί ή εγκρίνει. Όπως και τα διάφορα σχέδια που είχαν προηγηθεί της Συμβάσεως ανεπιτυχώς, η Σύμβαση περί πτωχεύσεων θεμελιώνεται στην αρχή του ενιαίου — όλου (unità-universalità) της πτωχευτικής διαδικασίας η οποία κινείται στο κράτος όπου βρίσκεται το «κέντρο των βασικών συμφερόντων» του οφειλέτη. Πάντως, η εν λόγω αρχή περιορίζεται από την προβλεπόμενη από τη Σύμβαση δυνατότητα κινήσεως, εντός άλλων συμβαλλομένων κρατών στα οποία αναγνωρίστηκε η κύρια δίκη, δευτερογενών δικών πτωχευτικού χαρακτήρα εχουσών εδαφικά αποτελέσματα (αρχή της αποκαλούμενης *περιορισμένης* ολότητας).

52 — Αντίθετα, η διάταξη περί παραπομπής δεν θίγει το ζήτημα αν το δικαστήριο του Λουξεμβούργου μπορεί ή όχι να αναγνωρίσει στην απόφαση του tribunal de commerce de Briey, της 16ης Ιουνίου 1994, τουλάχιστον de plano ισχύ αποδείξεως, λαμβάνοντάς την υπόψη ως «απλό γεγονός» για να της προσδώσει έμμεσα ή δευτερογενή ουσιώδη αποτελέσματα, καθορισθησόμενα με βάση τις διατάξεις του εσωτερικού δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου (βλ. Carella, G.: «Sentenza civile straniera», *Enciclopedia del diritto*, τόμος XLI, Μιλάνο, 1989, σ. 1272, συγκεκριμένα στη σ. 1275, και A. Huet, σχόλιο αναφερόμενο στη διάταξη του Tribunal de première instance de Saint-Pierre et Miquelon, της 26ης Οκτωβρίου 1990, στην υπόθεση PEBSA κατά Marinoil Service, *Revue de jurisprudence commerciale*, 1991, σ. 177, συγκεκριμένα σ. 179).

Επίλυση του προδικαστικού ερωτήματος που υποβλήθηκε, στα πλαίσια της υπό κρίση υποθέσεως, στην εκτίμηση του Δικαστηρίου

24. Στο σημείο αυτό, εκτιμώ ότι το συγκεκριμένο περίγραμμα του ζητήματος για το οποίο ο a quo δικαστής ζητεί, προκειμένου να αποφανθεί και ο ίδιος, την ερμηνεία του Δικαστηρίου, είναι αρκούντως οριοθετημένο. Κατά την άποψή μου, πρέπει να δοθεί αρνητική απάντηση στο υποβληθέν από το Cour supérieure de justice ερώτημα, και τούτο για τους λόγους που πρόκειται να εκθέσω.

25. Από μια προσεκτική προσέγγισή της, η υποβληθείσα ενώπιόν σας περίπτωση δεν εμφανίζει καμία ιδιομορφία ώστε να διακρίνεται κατ' ουσίαν από άλλες περιπτώσεις, στα πλαίσια των οποίων τίθεται το ζήτημα της διασφαλίσεως της διασυνοριακής κυκλοφορίας μιας καταδικαστικής αποφάσεως περιουσιακού χαρακτήρα: δεδομένης της αδυναμίας κατασχέσεως της περιουσίας του οφειλέτη στο κράτος προελεύσεως — αδυνα μίας που αναγνωρίστηκε ενώπιον της δικαιοσύνης με την απόφαση περί περατώσεως της δικαστικής εκκαθαρίσεως *λόγω ανεπαρκείας ενεργητικού* — ο ενδιαφερόμενος κατάφερε να αποφύγει την εκπλήρωση της υποχρεώσεώς του που του επέβαλε το tribunal και κλήθηκε, συνακόλουθα, να προβεί στην εκτέλεση εντός του κράτους αναγνωρίσεως όπου, αντίθετα, υφίσταντο περιουσιακά στοιχεία δυνάμενα να αποτελέσουν αντικείμενο κατασχέσεως. Η ανωτέρω ευθύνη είναι, κατά την άποψή μου, υπαρκτή και μπορεί να υλοποιηθεί. Πράγματι, το συμπέρασμα αυτό δεν καταρρίπτουν οι νομικές αστάθειες (συμπεριλαμβανομένης της ασυλίας εκτελέσεως) που αφορούν τη μεταγενέστερη εκτέλεση υπό συλλογική μορφή, με *περιορισμένα αποτελέσματα στο εθνικό έδαφος*, εκτέλεση που ισχύει για τον οφειλέτη λόγω της προσωπικής επιχειρήσεώς του, στα πλαίσια της έννομης τάξεως του κράτους προελεύσεως. Εξάλλου, ασκώντας μισθωτή δραστηριότητα σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, ο Coursier εξετέθη στον αντικειμενικό κίνδυνο να στερηθεί της προστασίας που του παρείχε στη Γαλλία η «ασπίδα» της προσωπικής ασυλίας. Συγκεκριμένα, ήταν τουλάχιστον αμφίβολο ότι η έννομη κατάστασή του περί ασυλίας έναντι αγωγών περί εκτελέσεως, ως απορροίας εντός της έννομης τάξεως του κράτους προελεύσεως της αποφάσεως του tribunal de commerce de Briey, μπορούσε να επεκταθεί αυτομάτως, εκτός των γαλλικών δικαστηρίων, και σε εκείνα του κράτους υποδοχής.

26. Συγκεκριμένα, η αξίωση του οφειλέτη, στα πλαίσια της κύριας δίκης, στερείται νομίζω ερείσματος τόσο στα πλαίσια του γράμματος όσο και του πνεύματος της Συμβάσεως. Πράγματι, κατά την οικονομία του απλοποιημένου συστήματος exequatur, η απαιτούμενη εκτελεστότητα της αποφάσεως σύμφωνα με το δίκαιο του κράτους προελεύσεως — όπως προβλέπουν τα άρθρα 31, πρώτο εδάφιο, και 47, σημείο 1, τα οποία επικαλείται ο Coursier — θεμελιώνεται αποκλειστικά στο γεγονός ότι η Σύμβαση δεν εξαρτά το exequatur από το τελεσίδικο της αλλοδαπής αποφάσεως [53]. Διευκρίνισα προηγουμένως σε τι συνίσταται το σύστημα της Συμβάσεως (βλ. ανωτέρω σημείο 11 των προτάσεών μου). Γεγονός είναι ότι ακόμα και η ήδη εκτελεστή απόφαση (αυτοδικαίως ή δυνάμει επί τούτου δικαστικής ρήτρας), η οποία εξομοιώθηκε με εθνική δικαστική απόφαση για τους σκοπούς της αναγκαστικής εκτελέσεως σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, μπορεί να παύσει να παράγει αποτελέσματα εντός της έννομης τάξεως του κράτους προελεύσεως με τη μεσολάβηση νεότερης αποφάσεως περί μεταρρυθμίσεως ή ακυρώσεως. Η περίπτωση αυτή διέπεται, στο σύστημα της Συμβάσεως, από την πρόβλεψη της αυτόματης αναγνωρίσεως στο κράτος υποδοχής της νέας αλλοδαπής αποφάσεως, η οποία, συνακόλουθα, μπορεί να αναπτύξει εκεί τα συνεπαγόμενα απόσβεση αποτελέ-

53 — Η ανωτέρω διάταξη είναι για τον λόγο αυτό αλληλένδετη, όπως παρατήρησα ανωτέρω (βλ. σημείο 15 των προτάσεών μου) με εκείνη της εξουσίας του δικαστή του κράτους αναγνωρίσεως να αναστείλει την τυχόν διαδικασία ανακοπής ή να εξαρτήσει την έκδοση exequatur από τη σύσταση εγγυήσεως σε περίπτωση κατά την οποία προσβλήθηκε, στα πλαίσια της έννομης τάξεως του κράτους προελεύσεως, η «πολιτογραφημένη» απόφαση ή σε περίπτωση που εξακολουθεί να τρέχει η σχετική προθεσμία.

σματά της [54]. Πάντως, αυτό δεν αναιρεί το ότι, εφόσον η νέα αλλοδαπή απόφαση που συνεπάγεται αποσβεστικά αποτελέσματα δεν είναι αναγνωρίσιμη (επί παραδείγματι, επειδή το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης δεν επιδόθηκε νομοτύπως και εγκαίρως στον αντίδικο ο οποίος εξακολουθεί να ερημοδικεί), θα επανενεργοποιηθεί το άρθρο 31 της Συμβάσεως, καθιστώντας άκυρη την περιαφή του εκτελεστηρίου τύπου ή την καταχώριση της αποφάσεως που ακυρώθηκε ή μεταρρυθμίστηκε στην συνέχεια [55].

27. Τούτου δοθέντος, οφείλω να υπογραμμίσω ευθύς εξαρχής ότι η συγκεκριμένη περί πτωση είναι προφανώς διαφορετική αυτής που μόλις εξέτασα υπό πολλές απόψεις: η καταδικαστική απόφαση, αναγνωριστική ενός απτού και απαιτητού δικαιώματος (υπό την έννοια ότι δεν εξαρτάται από προθεσμίες ή αιρέσεις) της Fortis κατέστη τελεσίδικη προτού ακόμη κινηθεί η δίκη και εκδοθεί η διάταξη περί exequatur· ως εκ τούτου, η αφορώσα την υποχρέωση εκπληρώσεως της δικαστικώς αναγνωρισθείσας οφειλής εξέλιπε λόγω της καταβολής ή άλλης αποσβεστικής αιτίας. Το έννομο συμφέρον πιστωτικού ιδρύματος που πρέπει, επομένως, να τεκμαίρεται, παραμένει αμετάβλητο (βλ. ανωτέρω σημείο 15 των προτάσεών μου). Ορθώς, λοιπόν, το δικαστήριο του Λουξεμβούργου που επελήφθη του exequatur αναγνώρισε, κατά το στάδιο της εξετάσεως του νομοτύπου της καταδικαστικής αποφάσεως, την αυτή «ποιοτική αξία του τίτλου» για τους σκοπούς της εκτελέσεως, όπως επιτάσσει η γαλλική νομοθεσία για όλες τις δικαστικές αποφάσεις του τύπου αυτού. Επομένως, αποκλείεται ναεξαχθούν από την καταδικαστική απόφαση «δικαιώματα» (προτιμώ στη συγκεκριμένη περίπτωση να κάνω λόγο για αποτελέσματα), εντός της έννομης τάξεως του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, «που δεν της απονέμονται εντός της χώρας προελεύσεως».

Γεγονός παραμένει ότι η Fortis δεν θα διέθετε πλέον στη Γαλλία τη δυνατότητα να χωρήσει στην αναγκαστική εκτέλεση ως εκ της οικείας πίστεως, αυτό όμως οφείλεται σε έτερο μέτρο (την απόφαση του tribunal de commerce de Briey), η οποία αφορά (όπως και η διάταξη ουσιαστικού δικαίου που τη θεμελιώνει) σε ζήτημα μη εμπίπτον στο πεδίο εφαρμογής της Συμβάσεως — ήτοι της πτωχευτικής και των παρομοίων διαδικασιών συγκεκριμένα — και δεν μπορεί, συνακόλουθα, να διαθέτει την ελευθερία κυκλοφορίας για τους σκοπούς της αναγνωρίσεως, εν προκειμένω, στο Λουξεμβούργο (βλ. ανωτέρω, σημεία 21 και 22 των προτάσεών μου). Το συγκεκριμένο αυτό αποτέλεσμα αποκλεισμού είναι απόρροια της σαφούς και μη επιδεχομένης αμφισβήτηση επιλογής των συμβαλλομένων κρατών και, κατά την άποψή μου, δεν υφίσταται καμία αμφιβολία ως προς το ότι οι αφορώσες τον προσδιορισμό του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής της Συμβάσεως διατάξεις υπερισχύουν εκείνων που αφορούν, *πάντοτε στο ούτως οριοθετημένο πλαίσιο*, την εκτελεστότητα των αλλοδαπών αποφάσεων που αποτελούν αντικείμενο της αιτήσεως για την έκδοση exequatur. Επιπλέον, η νομοθεσία του Λουξεμβούργου δεν αναγνωρίζει την εξωεδαφικότητα στην απόφαση του γαλλικού δικαστηρίου (βλ. ανωτέρω σημείο 23 των προτάσεών μου). Άρα, η ανωτέρω απόφαση δεν ενδιαφέρει το επιληφθέν δικαστήριο. Αν δεν συνέβαινε αυτό και αν έπρεπε να γίνει δεκτή η άποψη του ανακόπτοντος της κύριας δίκης, το αποτέλεσμα — όπως όρθά παρατήρησε η Fortis — θα ήταν παράλογο: η δικαστική απόφαση περί περατώσεως της δικαστικής εκκαθαρίσεως, μολονότι εκφεύγει του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής της Συμβάσεως, θα αναγνωριζόταν αυτομάτως στην έννομη τάξη του Λουξεμβούργου την στιγμή κατά την οποία παράλληλα η καταδικαστική απόφαση, επί της οποίας τυγχάνει ασφαλώς εφαρμογής η

54 — Βλ. Starace, V.: «Sull'estinzione di efficacia, nell'ordinamento di origine, della sentenza straniera riconosciuta o resa esecutiva», *Riv. dir. intern. priv. proc.*, 1969, σ. 152, και συγκεκριμένα σ. 153.

55 — Βλ. idem, σ. 154 και 155. Κατά τους S. O'Malley και A. Layton (όπ.π. προαναφερθέν στην υποσημείωση 31, σ. 744 και 745), το αυτό αποτέλεσμα επιτυγχάνεται — πάντοτε μέσω της εφαρμογής του άρθρου 31, πρώτο εδάφιο, της Συμβάσεως — σε περίπτωση κατά την οποία η αλλοδαπή απόφαση απώλεσε την εκτελεστότητά της λόγω παραγραφής (βλ. ανωτέρω υποσημείωση 31).

Σύμβαση, δεν θα μπορούσε, αντίθετα, να οδηγήσει στην έκδοση exequatur.

28. Ας μου επιτραπεί να προβώ σε μια τελευταία διευκρίνιση. Σε αντίθεση προς τους φόβους της Επιτροπής, η προτεινόμενη με τις παρούσες προτάσεις λύση, επιτρέποντας την υλοποίηση της αναγκαστικής εκτελέσεως στο κράτος αναγνωρίσεως του δικαιώματος πίστεως περί του οποίου πρόκειται, δεν θίγει το δικαίωμα της ίσης μεταχειρίσεως των πιστωτών που είχαν συμμετάσχει κατά τον κρίσιμο χρόνο στη διαδικασία εκκαθαρίσεως, η οποία ολοκληρώθηκε κατά το μεσοδιάστημα εντός του κράτους προελεύσεως. Οι λοιποί πιστωτές, οι οποίοι διαθέτουν δικαστικό εκτελεστό τίτλο (συμπεριλαμβανομένης δικαστικής πράξεως) ή γνήσιο έγγραφο (βλ. άρθρα 50 και 51 της Συμβάσεως) — και οι οποίοι αποστερήθηκαν στο κράτος προελεύσεως της δυνατότητας δικαστικής διεκδικήσεως του δικαιώματός τους να προβούν ατομικώς σε εκτέλεση, λόγω του αποτελέσματος αποφάσεως όπως αυτής που εξέδωσε το tribunal de commerce de Briey — θα έχουν τη δυνατότητα, μετά την αναγνώριση της εκτελεστότητας του τίτλου τους, να παρέμβουν στη διαδικασία εκτελέσεως που κίνησε εντός του κράτους αναγνωρίσεως ο πλέον χρονικά συνεπής πιστωτής, συμμετέχοντας συλλογικώς υπό συνθήκες ισότητας (πλην των αποτελεσμάτων που παράγουν οι κανόνες ουσιαστικού δικαίου σε θέματα προνομίων ή προτιμησιακής μεταχειρίσεως του πρώτου προσφυγόντος στη δικαιοσύνη πιστωτή) στην επακολουθησόμενη διανομή μεταξύ των πιστωτών [56].

Πρόταση

Για τους προεκτεθέντες λόγους, προτείνω στο Δικαστήριο να απαντήσει ως εξής στο προδικαστικό ερώτημα που του υπέβαλε το Cour supérieure de justice:

«Απόφαση περί καταδίκης στην καταβολή χρηματικού ποσού δεν απόλλυται την εκτελεστότητά της από την οποία το άρθρο 31 της Συμβάσεως για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις εξαρτά την εκτέλεση του μέτρου σε άλλο συμβαλλόμενο κράτος, οσάκις ο διάδικος κατά του οποίου ζητείται η εκτέλεση τελεί, στο κράτος προελεύσεως, υπό καθεστώς ασυλίας εκτελέσεως, δυνάμει άλλης αποφάσεως που εκδόθηκε στο οικείο κράτος στο πλαίσιο διαδικασίας εκκαθαρίσεως λόγω αφερεγγυότητας, η οποία δεν επιδέχεται αναγνώριση στη χώρα όπου ζητείται αυτή ούτε δυνάμει της Συμβάσεως ούτε δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας».

56 — Βλ. E. Krings: «Synthèse. Le droit des saisies dans les Etats membres de l'Union européenne», *Seizure and overindebtedness in the European Union* (όπ.π., υποσημείωση 46), σ. 3 και συγκεκριμένα σ. 41 έως 44. Ο συγγραφέας υπενθυμίζει ότι στις έννομες τάξεις ορισμένων κρατών μελών (όπως η Ιταλική Δημοκρατία, η Ελληνική Δημοκρατία και το Βασίλειο του Βελγίου) ακόμη και οι πιστωτές *που δεν διαθέτουν* εκτελεστήριο τύπο έχουν την ευχέρεια να παρέμβουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις και για τη διαφύλαξη της ισότητας μεταξύ πιστωτών, στη διαδικασία εκτελέσεως.